« بيزانس »
اره جه يومى وسياسى غزته صاحب امتياز ومدير مسؤولى بيلجى ذاده
بويوك جاده سى باب عالى ٣٨ نومرولو اداره خانه سنده دائر
ده مخصوص

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½, 3 ամս. 2, 4 ոսկի համար 3 ամս. 36 գրչ. Արտասահման 40 ֆր. 6 ամս. 20, 3 ամս. 10։ Դրամատրի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսք Լոքալէ։

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՑԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՑ

ԳՍԱՆ ՓԱՐԱ — ԳՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ի պիտոյից թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԻՐ ԵՒ ՅՈՐԴԵՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

BUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddési, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 414 | Կ. ՊՈԼԻՍ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 1898 ՄԱՐՏ 5/17 | 24 ՇԷՎՎԱԼ 1315 | 5 ՄԱՐԹ 1314 | Բ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 414

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Բ.

Ի՞նչ պիտի յանձնարարենք այն աղջիկներուն համար որք «տունը կ'ճանան»։ Ի՞նչ վիճակ կ'սահմանենք այն աղջիկներուն որք երիկ գանելու չափ գրամ, կամ ֆիզիքական գեղեցկութիւն, կամ ճարտար հրապոյր չեն ունեցեր։—Լաւագոյն խորհուրդները չեայինք երիտասարդներուն որ կարգուին։ Դիւրութիւնները ցուցնենք. օրինքները բարեփոխենք։ չա՛տ լաւ։ Ընտիր ընտիր քարոզներ խօսինք ամուսնութեան շուրջին վրայ։ Քա՛զ քէ հանճարը քարոզներ ալ կան, որք երիտասարդներուն աչքը կ'վախցնեն «Ամուսնութիւնը խա՛չ է» ըսելով, կամ Շօբէնհաուէրի յոռետեսութիւնները սկեպտիկ վարդապետութիւնները չատագովելով, բայց ամենքս ալ օրքան հաստիտ ըլլանք գեղեցիկ սկզբունքներուն վրայ, կրնա՞նք հիմնապէս փոխել այս իրողութիւնը քէ «Քաղաքակրթութեան յառի կոզմերէն մին ըլլալ կ'ծուի որ օրինաւորապէս ամուսնանալ չկրցող աղջիկներուն համեմատութիւնը կ'աւելնայ հետզհետէ։ Ազգ մը ուրիշ ազգէ քիչ չատ կրնայ տարբերիլ այս մասին։ Օրինակի համար, Անգլիացիները Ֆրանսացիներէն աւելի կ'ամուսնանան։ Բայց և այնպէս, անգլ. վերջին վիճակագրերը ցուցուց որ չատոնց արբունքի հասած հարիւր հազարներով անգլիացի օրիորդներ ամուրի մնացեր են, եւ մինչեւ իսկ եթէ անգլիացի ամէն երիտասարդ կարգուէր, աղջիկներն աւելի քազմագուէր, ազջիկներն աւելի քազմագոյն ըլլալով, գարձեալ չատ մը Անգլուհիներ բացը պիտի մնային։

Մ'ր կոզմ ալ գտանինք, կը բախինք նոյն իրողութեան թէ կարգ մը աղջիկներ ամուսնական եւ մայրական պատասխանատուութիւններէ եւ զաղտնութիւններէ զերծ պիտի մնան։ Ի՞նչ օգուտ ունի քարոզել անոնց որ «սիրոյ զգացումը մշակեն»։ Սիրելն առաջ ապրիլ պէտք է։ Խօսք չունիմ այն բանաստեղծներուն որք «կամ սեր կամ մահ» կ'ըսեն կ'երգեն, և կ'հատացնեն մեզ թէ պէտք է ապրիլ կարենալու համար։ Բարեբախտաբար, աշխարհ բանաստեղծութեամբ միայն չի կառավարեր։ Եւ քրիստոնէական համարուէր։ Եւ քրիստոնէական համարուէր։ կերպարութիւնը չատ հեղ ճնուժով, ճնչ խորունկ բանաստեղծութիւնն է։ Հետեւապէս, պիտի գտնուին աղջիկներ որք չամուսնանալուն համար անպատճառ թոռքատ պիտի չըլլան, ո՛չ ալ ճնչ մտահոգ հորը պիտի նեղեն իրենք զիրենք։ Բայց իրենց տվնուն ճարը պիտի գտնին ճնչ լաւ վարժուհիները, վրագիտուհիները, նըկարիչները, փորագրիչները, դաշնակահարները, երաժիշտները ըլլան, մինչեւ անգամ «հոգեբաններ, մանկավարժները, փիլիսոփաներ». ուրիշներ ալ թո՛ղ գերձակուհի, գայեակ, մանկաբարձ, աստեղագործ, մետաքսագործ ըլլան, նաև՝ կին-ատամնաբոյժ, կին-հիւանդապահ, և մնք վարժուհիք մեր աղջիկներն ալ արհեստի եւ անկախ ապրուստի նոյնքան հետամուտ տեսնելու օրքան մեր մանչ զաւակները։ Ա՛յս է ժամանակիս պահանջումն։ Ա՛յս է գլխաւոր մէկ միջոցը հայ իգական սեռին բարոյական եւ անտեսական ապագան ապահովելու։ Հետեւապէս, մնք բնաւ չենք սոսկար Ս. Պերպերեան էֆ.ի պէս, երբ Հայուհիներուն սեռնակները գրքերով լեր լեցուն տեսնէ, կամ երբ իմանայ թէ իրենց գլխարկին վրայ փետուր մը կամ մինչեւ իսկ ժապաւէն մը պակաս դնելով գիրք մը աւելի կ'գնեն և կ'ուսումնասիրեն, այն գօրաւոր գիրքերն մին որոցմէ բան կ'սովրի մարդ։ Հայ ընկերութեան բարօրութեան համար, մնք միայն ժպտուն ու ևորհալի դէմքերու չենք կարօտիր մեր գիզեցիկ սեռին մէջ։ Նաև կ'կարօտինք զարգացած ուժովցած աղեղներու, եւ նրբարուեստ, ճարտարագործ, քաղաքավարի մտաներու։ Գիտնանք ուրեմն լայնօրէն ըմբռնել հայ կանանց գաստիարակութեան եւ զարգացման խնդիրը։

ՍԱՄՍՈՆԻ ՋԱՐՇԱՊԱ

Բ.

Տարբեր երանգներով հոգային եւ բանկեր հորիզոնական կամ ուղղահայեաց դիրքով՝ քարերու և իմաքարերու նամանաքներ անպնդափոփ խառնուրդով, փերթուն ժայռերու և կաւային զանգուածներու տարածութիւններ լեռան կողին վրայ (ուր մանաւանդ գործիք դաած է ճամբու վրայ խիճ իջեցնելու համար), կարելի չէ որ աչքէ վրիպին։ Լեռնէն իջած հողի, տիզմի առատութիւնը նշմարելի է. ասոնք ծովեզերքը պիտի լեցնեն կամաց կամաց, և դարերու ընթացքում նոր գետնակներ պիտի կազմեն նեղնելով ծովի ալազանը։ Այս մտածումներու պահուն արդէն հեռացած ենք խճուղիէն. լաւ ևս խճուղին ալ լինցած է եւ մեր կառքը դաստային անհարթութեան մէջ գիլ կուգայ չթնչոխելով մեր կողերը. ամէն կոմ թափ եւ մացառ. լճացած ջուրեր. ընդարձակ աւազ-դետնակներ (Ղալա դոմ ըսուած տեղը), ջուրի հոսանքները (*). մէջէն (պաթախ) տեղեր. այնպէս որ անկարելի է ճամբու ուղղութիւնն որոշել. միայն ամէն օր երթեւեկող կառապան ու սայլապաններ են որ կրնան առաջնորդել. մեր կառապանն, անտաղ գիւղացի մը, հակառակ այն պայմանին զոր կը պատճառէր մեզ իր դանդաղ ուղղությամբ կառավարմամբ, բանի համակրանք կ'գբաւէր վստահաւոր եւ անհատ ճամբաներէ անցնելու առեն։ Ժամերով ջուրերու մէջէն քշեց մեր կառքը. ջուրերն այնչափ խոր էին որ գիրը մինչեւ իրենց ազդրները կ'թաղուէին, եւ մեր կառքին նաւակը (քէքնէ) բաւական մեծ արամագծով անխնդրու վրայ իսկ ըլլալով, ճիշտ նաւակի մը տպաւորութիւնը կ'թնէր. լճերու վրայ ձիավիզ նաւով կ'քաղէինք, եւ գլաորման կամ անվտանգ ընկղմումի մտածութիւնները կ'բռնադատէին զիս ծիլ վերնի գիտավիպական երեւակայութիւն ունենալ «Ջան հազար փարախ ծովու տակէն» զուարճալի և հետաքրքրող վէպին հանդէպ։ Մանաւանդ երբ դիտեցի փակ եւ երկանիք(**) այլ մը՝ մացառ և թուփ բեռցած որմտեղ այժմ ամենակաւոր ինձերէն մէկուն մէջ. այլորդը հիւլանդի վրայ կանգնած էր. խեղճ հնչերը թաղուեցան. բեռը. այլորդն եւ հնչերուն կանգը միայն կ'երեւէին. ճերմակ չուն մ'ալ հետերէն նետուեցաւ ջուրին մէջ. քանի մը վայրկեան յետոյ դիմացն էին։ Շուտ մը գիւղացի ճամբորդներ տեսայ այր եւ կին, որ տարած էին այս ջուրերու եզերքէն կամ պճղնաչափ խոր տեղերէն քալել. ոմանք բոկոտն, ոմանք իրենց տբեխներով ու հեսկերով։ Երկու փաթթոցաւոր թուրք ծերուկներ ալ կ'անցնէին, մին կոյր որ եռեւէն կ'գար. ալ ձեռքերնին մի մի ցուպ. ճամ ձեռքերով ալ հորիզոնական կերպով բռնած էին գաւազանի մը երկու ծայրերն եւ այսպէս կ'առաջնորդուէր կոյր ծերուկը։

Զիւնաճալի այս եղանակում ընդհատ ընդհատ բայց բաւական ընդարձակ լճացումներ, ջրային եւ ճախին տեղեր, ժամանակաւոր կղզեխոտներ, իրաւի զուարճալի են միայն այս եղանակի համար. բայց ասոնք են որ ձմրան ասթիէն հետ պիտի չոգիանան, տենդի եւ ջերմի անհուն մանրէներ արտադրելով։ Զուարճալի էին նաեւ այն փոքրիկ տարածութեամբ հողեր որ ժիր գիւղացիներս ուշադրութեամբ ցանկուած էին, եւ միայն բրիչի քեթեւ բաւած քով կ'փխրէին և ցանելի կ'ըլլային։ Դեղեցիկ էր վայրի մացառներու տեսքն ալ. Քէնէ տերեւաթափ բայց բրդոտ էին. ոչխարի լուսակիզ հօտեր անցած էին առտնց մէջէ, եւ մացառներ զգած առած էին իրենց ծուէն ծուէն բծիծնն անոնց մուշտակներէն։ Մացառազոզ թռչնիկներ պիտի կացնն այդ բոբդի ծուէններն, եւ կակուղ բոյներ պիտի չինեն իրենց եւ իրենց ձագուկներուն համար։ Ի՛նչչափ ներդաշնակ են բնութեան երեւոյթները. մեծվայելչութեան խորհրդաւոր կնիք մը կայ ամէն բանի մէջ, ամէն տեղ ու ամէն ժամանակ երբ դիտես բնութիւնը։ Ճիշտ այսպիսի մացառի մը մօտէն կ'անցնէր մեր կառքը. ոչխարներ ճաբակ կ'փնռէին գլխահակ. ոչխեր թուփեր եւ մացառներ կ'կրծէին. ուլի ձայն մը, յանկարծ մէ՛կ մը, վրդովեց գիս. կառքի եռեւէն եկող ձիաւորներ ըսին թէ ուլիկ մը գլորած էր թուփերու մէջէն ճամբու վրայ եւ մեր կառքին անիւը ճիշտ անոր փորին վրայէն անցած էր. հովիւը փաթթով օգնութեան հասը է խեղճ ուլիկին... դանակով։ Ճամբու տպաւորութիւնները մի՛օրինակ չէին. այդպիսի տխուր անակնկալ մը, որ երկրորդ անգամ կը պատահէր ինձ (առոչինը սիրուն լուսոտ արկածն էր, որ մէկէն տասնափակ եղու թրամվայի մը գծին վրայ Պոլսի մէջ), բանական պիտի գրաղեցնէր միտքս ապրելու խնդրով, եթէ նորէն չհանդիպէինք լճացած ջուրերու։ Գրեթէ երեք ժամ անցած էր Սամսոնը Քողելէ յետոյ։ Սկ երբէ ըսած տեղն ենք. իլեան մը սար ճամբորդներ սուրճ կ'առնեն, կ'հանգստանան։ Իլեանը փայտէնէ է. ծառերու սղոցած երկայն եւ լայն չերտեր իրարու վրայ դրուած են չէնքը չինելու համար. չէնքի անկիւններն այդ չերտերուն ծայրերն իրարու ազուցանելով կռպմուած են. և այս ազուցումն է որ կ'բռնէ քառակուսի չէնքը։ Երդիքէն խոշոր լուսանցոյց մը բացուած է որուն ներքեւ է օճախը. ծառերու հակայ բեղեր եւ ճիւղեր երկնցուցեր էին որ ծայրերէն բռնկած կ'մխային. կմինգարի կարքէն կախուած էր կէս-չխմբ ծխոտ եւ մրճոտ Շէնքին վարձ կալը՝ Հայ մը՝ հիւանդացած երկնցած էր կրակին քով, գլխին տակ փայտի կտոր մը իբր բարձ դրուած էր. ոչ վերմակ եւ ոչ խչտի կար. խոխրի կերտոր մը միայն փռուած էր գետնի վրայ, թաղուելնէ այս նահապետական չէնքին տէր անհրես կառուներն, օրք մատրաղիկ քծնուելով մը հանգիստ չարաչին մեզ։

(*) Ամենքն ալ Ղարա (սեւ) անուանով. Ղարա Պողազ, Ղարա սու»։ Այս տեղեր քանի մը մղոն հեռի են «Ղարա Տէնիզի» ափերէն, բայց «Սև» կոչումը պահեր են և հարկաւ ուանդական լաւ ևս երկրաբանական առնչութիւն մը կայ այս Ղարաներու մէջ։— Այս կողմեր Ղարա սու» բացատրութեամբ կ'հասկնան նաեւ անրմռելի ջուր՝ րլա՛յ հօր ըլա՛յ աղբիւրի։

(**). Ընդհանրապէս փականիւ սայլեր են որ կ'գործածուին Ճանիկի դաշտին մէջ։ չառաւիղաձև անիւներով սայլ չատ քիչ է եւ նորամուտ կ'թուի։

իսկ ուշագրութիւն կ'ընէին փայտէ կամուրջի վրայէն անցնելու առեն։ վերջապէս գետանք նորէն խճուղիի ծայրն որ Զարշամպայէն սկսած ու ընդհատած Ֆ։ Ա՛ն մեր ուշադրութիւնը գրաւող տեսարանն այն հարթաւայրն է որ Զերքէզի հարիւրաւորտուներով ծածկուած է, արտերուն ցանկերն ընդհանրապէս տնկուած ծառերէ։ Զերքէզի աշխատող ձեռքին արդիւնքն ամէն տեղ կ'բարացուցուին, բայց այս արտեր այնքան ընդարձակ են եւ ընդարձակ խնամքի պէտք ունին, եւ Զերքէզներ իրենց ձեռքն ուրիշ բարեցուցական աշխատութեան մը մէջ ապահի գործածներ են որ ճանկիկ դաշտերու մշակութեան խնդիրը դեռ չատ աննշան համարելու է։ ժամը 11½ էր երբ մտանք Զարշամպա, տափարակ քաղաք մը՝ Ատաթուրքի պէս Օգը ցրուած եր թէկ իրիկնապէսին, պայծառ էր սակայն. ճամբու յոգնութիւնն հանգիստի մը պէտք կ'զգացնէր. եւ երբ ես քաղաքացւոյ սենեակս ընդունելութեան յոգնութենէն ալ յետոյ, պատուհաններ հրապուրիչին գիս իրենց լուսաղեղ գեղեցկութեամբ։ լուսինն իր ամբողջ լրումով կ'փայլէր եւ ամբողջովին լոյս կ'սաթէր կարծես. Զարշամպայի տափարակութիւնն ոգեզուած էր լուսնային գեղեցկութեամբ։ Մրափը թուլցուց աչքս և ես փութացի մարփէի գիրկը նետուիլ, ճամբորդի մը բոլոր յոգնածութեան և տպաւորութեան տակ պարապած։ ՃԱՄԲՈՐԴ

ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՎԵՆԵՏԿՈՒ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ԳՐՔԵՐԸ

Բ.(*)

Տես 95.—«Հերոդոտոս կ'ըսէ, «Ջգէն էր որ Ծունաց դէմ չարաչ։ Տարաս բառը սխալ թարգմանուած է, պէտք էր ըսել Ելաս», յարշկիցյաս։ Տես 68.—«Ծոյներն իրենց գիւաւոր առաջնորդ ներքև փոխոխակի ուրախ և սօսկալի գաղափարներ ալ ունէին»։ Թող ներէ ինձ Վեր. Հայրը բան մը չհասկցայ այս տողերէն։ Տես 69.—«Դեղփիսի մէջ Պիթիոս քրմուհին հառաչների վրայ կ'ելնէր աստուածային ներշնչմունք ընդունելու համար»։ Ուշադրութի՛ւն, Վարդապետ, Ջրմոհին թագական է, պէտք է Պիւթիա կամ Փիւթիա ըսել։ Տես 91.—«Ես այն առեն սկսա (դաղտնաբանին այս բառին) պատմութեան ամենագեղեցիկ ու սրտաբոյր տեսարաններն, որ անհատապ պատերազմներ եղան»։ Կ'ուրեմ թէ ըսել կ'ուզէ ես այն ատեն սկսան այս անհատապ պատերազմներ եղան։ Կ'ուրեմ թէ ըսել կ'ուզէ ես այն ատեն սկսան այս անհատապ պատերազմներ որ անհատապ եղան։ Կ'երեւի թէ ըսել կ'ուզէ։ Վեր. Հայրը կ'երեւի թէ ժամանակագրական հարցերով ալ չատ չէ զբաղեր, վասն զի կ'գրէ. Տես 16.—«Ընդհանս կ'ձեռնտայ Նիանդա լճէն»։ Ախրիկէի մէջ այս անունով լիճ չկայ, Նիանդա բառը տեղական բառ բառով կ'նշանակէ լիճ. ուրեմն Նիանդա լիճ ըսելով չենք հասկցուիր այն մեծ լիճերն ուրկից Նեղոս ծնունդ կ'առնէ. այս լճերն են՝ Վիքտորիա Նիանզա, Ալպերտ Նիանզա։

Տես 90.—«Ողիմպիական խաղերը չորս տարի մէկմը կ'կատարուէր (բացին մի՛ տարի)։ Ողիմպոս լերան վրայ ի պատիւ Սրամազդայ»։

Ամե՞ն վարդապետ, չբառով վար իջնցուբ խեղճ մրցակիցներն ու հանդիսականներն Ողիմպոս ծիրանապատ լերան գագաթէն. խեղճերը մեղք են, կ'սասին Ո՛րչափ ալ չառ կ'ուրախ մեր վեր. Հայրն, հոս ալ չկրնալով ինքզինքն պեդագոգեան այն գեղազարդ եւ գալարագեղ գաչարան մէջ, ալիփեսի եղերքը չենուած բացան հիւսիսային Ծունաստանի՝ Ողիմպոս յաւերժական ձիւնով ծածկուած բարձրագագաթ լերան հետ, ուր դիք ու դիցուհիք միայն կ'բնակէին։

Տես 38.— «Մովսէս նպատ լերան վրայ մեռաւ»։

Նպատ լեան ո՛ւր, ներբ կամ նոփոփ լեան ո՛ւր. առաջինն արեւելեան գաւառաց մէջ, իսկ երկրորդն ի Պաղեստին։ Երկուքն ալ Աբրահամ, Մովսէս Տահ.եկեղ. պատմութեան և մեռաւ Ս. Գրոց մէջ։

Տես 50.—«Իրանի դաչտագործութիւն ընդհանուկ սերունդեան կերդման եղաւ»։ Իրանի գաղտ կոչածն ահագին Բաբելոնական մ'էն կերդնական Աստուծ մէջ, ի Պարսկաստան։

Տես 135.— «Փարոս կղզւոյն մէջ գտ աշտարակ մը մեծ տուաւ, (Պաղեստ Սամբոս) որուն ծայրը վառուած կանթեղը գիշեր ատեն հեռուէն նաւերուն առաջնորդութիւն կ'ընէր»։— Կ'հնդրուի հեղինակէն որ մեզի ըսէ Քէ ի՞նչ կ'վառէին այն ատեն այդ կանթեղին մէջ։ Յ'ո՞ւղ, Բերքո՞լ, Գէյսո՞ Քէ ապրմանէի մոմ։— Դաղձեալ չիմ ըսեցանք. Փարոսներուն վրայ կանթեղի գործածութիւնը 18րդ դարուան վերջերն սկսած է չատ անկատար կերպով. իսկ այն ատեն . . . փայտ կամ չոր կ'վառէին։

Տես 216 — «Ժ.զովուրդը սատարիկ տարած կեսարու մահուան վրայ, ուրիշ մը կ'փնտռէր որ անոր տեղը բռնէ. եւ ասիկա էր անոր Քոռն Հոռատիանոս»

Իսկ տող մը վարը. «Հոռատիանոս խոհեմութեամբ ուզեց իր մօրեղբօրը կեսարու փառքը ժառանգել»։ Երկու բառերն ալ սխալ են։ Ոկտաւիանոս կեսարու նախ չէր և ոչ ալ կեսար Ոկտաւիանոսի մօրեղբայրը։ Վեր. Հոր գլխէն երբեմն օտար բառեր ալ ազրած են, ինչպէս կ'տեսնուի երես 81. «Մամպուրա» և երես 129 «Բանկային խոյերով»։—Թէ երես ասոնք ալ հայ մատենագրուած

(*).—Շար. եւ վերջ։

ՀԱՅԿԱԶՆԱԳԻ

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ օրուան առաւօտեան

Գրասենեակ և խմբագրատուն՝ Ս. Ղազարու վանքում

Բաժանորդագին՝ տարեկան 6 ռուբլի, կիսով չափ՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարը 5 կոպեկ

Ընդունում են բոլոր գրավաճառանոցները

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

ՀԱՅԿԱԶՆԱԳԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՀԱՍՑԵ

Ս. Ղազարու վանքում

Ընդունում են բոլոր գրավաճառանոցները

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

ՀԱՅԿԱԶՆԱԳԻ

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ օրուան առաւօտեան

Գրասենեակ և խմբագրատուն՝ Ս. Ղազարու վանքում

Բաժանորդագին՝ տարեկան 6 ռուբլի, կիսով չափ՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարը 5 կոպեկ

ՀԱՅԿԱԶՆԱԳԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՀԱՍՑԵ

Ս. Ղազարու վանքում

Ընդունում են բոլոր գրավաճառանոցները

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

ՀԱՅԿԱԶՆԱԳԻ

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ օրուան առաւօտեան

Գրասենեակ և խմբագրատուն՝ Ս. Ղազարու վանքում

Բաժանորդագին՝ տարեկան 6 ռուբլի, կիսով չափ՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարը 5 կոպեկ

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ԵՎ ՏԱՐԱԾԵՔ

Ամենայն հիւանդութեանց դէմ, որ ծագում առնեն ստամոքսի, լեարդի, երիկամանց, միզապարկի, արեան, ուղեղի, սրտի, թոքերու, կրծքի, աղիքներու, ինչպէս նաեւ ամենայն ներքին հիւանդութեանց դէմ, որ ծագում առնեն արիւնի խառնուածքի փոփոխութենէ, ինչպէս են՝ ջրգողութիւն, ոդնուկ, ուռուցք, ուռնգի, ուռնգաւոր, ուռնգաւոր ցաւ, ուռնգաւոր ցաւ ոտից, ուռնգաւոր ցաւ ձեռից, ուռնգաւոր ցաւ մէջքի, ուռնգաւոր ցաւ կրծքի, ուռնգաւոր ցաւ գլխի, ուռնգաւոր ցաւ ականջի, ուռնգաւոր ցաւ աչքի, ուռնգաւոր ցաւ քթի, ուռնգաւոր ցաւ բերանի, ուռնգաւոր ցաւ ատամանց, ուռնգաւոր ցաւ լեզուի, ուռնգաւոր ցաւ կոկորդի, ուռնգաւոր ցաւ կուրծքի, ուռնգաւոր ցաւ որովայնի, ուռնգաւոր ցաւ մեջքի, ուռնգաւոր ցաւ ազդրի, ուռնգաւոր ցաւ ծնկան, ուռնգաւոր ցաւ սրունքի, ուռնգաւոր ցաւ կոնակի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ մարմնի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ գլխի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ ոտից, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ ձեռից, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ մեջքի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ կրծքի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ որովայնի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ կոնակի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ ազդրի, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ ծնկան, ուռնգաւոր ցաւ ամբողջ սրունք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԱՓԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Ս. Ի. Ա. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ